

KJAK

Grót frá Eysturoyartunlinum fyllast upp í Sandagerði

Jann Johannesen

»Økið er longu oyðilagt av Landsjúkrahúsinum, og tí hava vit valt at fylla Sandagerð upp við øllum grótinum frá Eysturoyartunlinum. So finna vit í framtíðini útav, hvat grótið skal brúkast til.«

Nakað soleiðis ljóðar margháttligi tunlagrótpolitikkurin hjá Tórshavnar Býráði í oyrunum hjá okkum Kaldsbaksfólki. Av tí at ein bryggja er á Sundi, so skal eitt náttúruøki, sum svarar til 100 fótbóltsvallir, oyðileggjast við gróti. Tað ringasta av øllum er, at henda ætlan hevur onki ítøkiligt endamál – uttan at kanska at forða runavíkingum at útbyggja sína havn.

Í hvussu so er fimm góðar

grundgevingar eru, hví Tórshavnar Býráð skal lata náttúruøkið á Sundi fáa frið:

1. Útfylta økið hevur onki ítøkiligt endamál. NCC ætlaði av fyrstan tíð at sigla grótið úr Eysturoyartunlinum til Runavíkar, men henda ætlan bleiv av onkrum orsökum slept. Tórshavnar Býráð vil lempa grótið á Sundi, har tað møguliga – og tað var møguliga - skal brúkast til okkurt í framtíðini. At brúka so nógva orku og so nógvar pengar til eina útfylling uttan ítøkiligt endamál tykist ikki bara púra hópisleyst, men eisini fullkomiliga ábyrgdarleyst. Rokningin verður send til skattaborgaran í Havn.
2. Økið sunnan fyri Sundsá er órørt og nátturuvakurt. Ætlanin hjá Tórshavnar Býráð fer at oyðileggja á leið tveir kilometrar og triggjar áir av

óspiltari náttúru. Hetta fer at skemma náttúruna – ikki bara fyri kaldbaksfólk – men fyri øll, sum koyra norður og suður eftir Kaldbaksvegnum. Í staðin fyri haga, gil og áir fer hvør einasti bilførari at siggja sprongt lendi og ljótt lempað grót. Harafturat er ein ørgrynna av djóra- og plantulívi kring hetta økið, sum alt fer at merkja sviðan. Millum annað er Sundsá ein gýtingará, har fleiri 100 síl og laksir gýta á hvørjum ári.

3. Fleiri onnur boð eru, hvat grótið kann brúkast til - um Tórshavnar Býráð endiliga ikki vil hava runavíkingar at enda við tí. Eitt nú kunnu mongu grótrótini kring landið fyllast út. Ella at partur av grótinum verður brúktur til at breiðka Kaldbaksvegin við. Eitt heilt annað boð er at endurskapa sandin í Kaldbaks-

botni. Í 1950unum – áðrenn Kaldbaksvegin – var Kaldbaksbotnur ein stórur sandur á stødd við Leynasand. Av tí at ongin vegur var til Kaldbaksbotn, var tað ongin, sum fekk ilt av, at sandurin bleiv gravaður burtur til útbygging av høvuðsstaðnum miðskeiðis í 20. øld. Ímynda tær um man fylti grót út í Kaldbaksbotn, og man síðani legði sand út yvir aftur, hvussu vakurt tað hevði verið at havt eina av Føroya størstu strendum í Kaldbaksbotni. Óansæð hvat so er ið hvussu so er vist, at grótið hevur nógvar møguleikar at gera nyttu.

4. 60.000 lastir av gróti skulu koyrast eftir ferðslutýngsta strekkinum í Føroyum – báðar vegir væl at merkja, tí tómu lastirnar skulu suður aftur. Hetta í sær sjálvum fer at skapa ein øgiligan ferðsluruðuleika, tí stóru lastbil-

arnir fara at seinka allari ferðslu hvønn tíma í hvøjrum degi í langa, langa tíð.

5. Tórshavnar Býráð hevur nýliga samtykt at fremja Føroya størstu havnaútbygging, og tí er ómetaliga illa avstað farið, um kommuni enn vantar bryggjupláss.

Góða Tórshavnar Býráð, góða Vinnunevnd og góðu Annika, Gunnvør, Marin Katrina, Bergunn, Bogi, Turið, Jákup, Bjørghild, Annfinn, Helena, Heðin, Tróndur og Halla. Vísið nú skil og hegni og latið økið sunnan fyri Sundsá fáa frið, meðan enn tíð er. Latum okkum saman verja okkara dýrabaru náttúru – bæði í Sandagerði og á Sundi.

Kaldbak 24.05.

Fyri Boga hevur tunnilsfelagið størri týdning enn kaldbaksfólk

Náttúruoyðingin á Sundi og í Sundsá 6

Jóhann Mortensen

Í samrøðu við útvarpið mikudagin tann 31. maí legði formaðurin í vinnunevndini í Tórshavnar kommunu, Bogi Andreasen, herðslu á, at býráðið hevði gott samskifti við tunnilsfelagið. Tað sama kann ikki sigast um samskiftið við fólkíð í Kaldbak.

Hóast nærum øll í Kaldbak mótmæltu ætlanini at broyta byggisamtyktina fyri Sund – í hoyringsskrivi í januar, tá hoyringsfreistin var úti – setti býráðið seg ikki í samband við kaldbaksfólk ella kaldbaksnevndina. Ístaðin samtykti ein meiriluti í býráðnum 2.mars at staðfesta broyttu byggisamtyktina móti ynski kaldbaksfólksins.

Um býráðið veruliga virði fólkíð í Kaldbak, hevði býráðið spurt kaldbaksnevndina, um tað hevði borið til at funnið eina aðra loysn, sum fólkíð við fjørðin – ein tann vakrasta í Føroyum – hevði kunnað góðtikið.

Umframt Boga leggur býráðslimurin, Gunvør Balle, sera stóran dent á ein sáttmála, sum undanfarna býráð hevur gjørt við tunnilsfelagið. Ein sáttmála, sum á-hugabólkurin í Kaldbak ikki

hevur fingið innlit í. Eftir hesum sáttmála skal kommunan taka ímóti grótinum.

Men í arrogantum skrivi til á-hugabólkin týskvøldið sigur Gunvør, at býráðið hevur ikki funnið eina aðra loysn fyri grótið enn at oyðileggja náttúruna á Sundi.

Hóast kaldbaksfólk hava nevnt fleiri aðrar møguleikar.

Bogi og Gunvør leggja stóran dent á sáttmálan við tunnilsfelagið, men tey leggja sekin á samanleggingarsáttmálan frá 1974 millum Tórshavnar kommunu og Kaldbaks kommunu, sum eisini fevndi um Sund,.

Eftir hesum sáttmála skal ein kaldbaksnevnd fáa til umrøðu øll mál, sum hava við Kaldbak at gera, og geva viðmæli í hesum málum.

Hesin sáttmáli við kaldbaksnevnd er staðfestur í kunngerð hjá landsstýrinum. Men hesa kunngerð brýtur Tórshavnar býráð nærum hvørja ferð, tá okkurt mál hevur við Kaldbak at gera.

Í obtikkinum hjá Boga og Gunvør, sum nýliga eru vald at tæna øllum borgarunum í kommununi, hevur sáttmálin við eitt tilvildarligt tunnilsfelag størri týdning.

Eg skal nøkur dømi:

- Tórshavnmar kommunu legði ikki uppskotið at broyta byggisamtyktina fyri Sund í 2006 fyri

kaldbaksnevndina at umrøða og gera viðmerkingar til.

- Tórshavnar kommunu legði ikki uppskot at broyta byggisamtyktina fyri Sund í 2016 fyri Kaldbaksnevndina at umrøðu og gera viðmerkingar til.
- Tórshavnar kommunu legði ikki fyri kaldbaksnevndina ætlanina at seta upp í eitt asfaltverk – sum dálkaði ov illa at standa í Jútlandi – á Sundi at umrøða og gera viðmerkingar til.
- Tórshavnar kommunu legði ikki fyri kaldbaksnevndina ætlanina at seta upp ein goymslubygning til sement á Sundi fyri einum tveimum árum síðani at umrøða og gera viðmerkingar til.
- Tórshavnar kommunu legði ikki fyri kaldbaksnevndina ætlanina at tyrva eitt vinnuøki vestan fyri Kaldbak í 2016 at umrøðu og gera viðmerkingar til.

Hvat sigur kommunala eftirlitið til, at Tórshavnar býráð hvørki heldur samanleggingarsáttmálan ella landsstýriskunngerðina frá 1974?

Soleiðis leggur Tórshavnar býráð sekin á eina heila bygd. Býráðið virðir hvørki sáttmála ella kunngerð. Býráðið vísir heldur ikki fólkaraðiligt sinnalag. Tvørturímóti. Býráðið traðkar næstan alla bygdina undir fóti. Tá eg sigi næst-

an, er tað tí, at næsta øll skrivaðu undir hoyringsskrivið. Onkur var til skips. Onkur var burturi. Og onkur skrivaði ikki undir.

Við atlitu at hasum forbannað grótinum – orsakið orðavalið – so hava kaldbaksfólk víst á fleiri møguleikar. M.a. at breiðka tann lívsvandamikla kaldbaksvegin úr Kaldbaksfirði og út til bygdina.

Eftir samanleggingarsáttmálanum skuldi Tórshavnar kommunu gera vegin og hann skuldi vera millum 5 og 6 metrar breiður.

Heldur ikki hesa áseting hevur Tórshavnar býráð hildið. Uppmáting seinasta leygardag vísir, at hann er heilt niður í 4 metrar og 10 sentimetrar. Í meðal 4-5 metrar.

Heldur ikki henda partin í samanleggingarsáttmálanum helt Tórshavnar kommunu, sum avreiddi landinum vegin, tá hann var liðugur.

Ístaðin fyri at halda sáttmála og breiðka vegin fer býráðið at:

- Oyðileggja náttúruna á Sundi uppáftur meira.
- "Oyðsla við sjóvarstrond" (einstasta stórri malargrótsfjóra í Suðurstreymi).
- Oyðileggja eitt útgrunt økti.
- Oyðileggja eitt fjarðarøki við sandbotni.
- Oyðileggja part av næststørsta æðuvarpinum í Føroyum, og

gera

- Eitt vinnuøki, sum kaldbaksfólk ikki vil hava, og sum – eftir skjølunum – kanska skal brúkast til:
- Burturkast (samankroystar bilar) frá brennistøðini.
- Brandskúla.
- Biogass og kanska Kosangas, og nevnd er
- Aling á landi (nærhendis asfaltverki, sementgoymslu og diselverki...).

Vinnu kallar Bogi Andreasen hetta. Men neyvan vinna við nógvum arbeiðsplássum. Eg kalli tað náttúruoyðing, sum staðfestir, at Bogi og býráðið vanvirðir eina heila bygd.

Ætlanin og framferðin er primitiv. Tær sampakka ikki vit eitt framkomið samfelag.

Tað hástóra yvirlegni, sum býráðspolitikkar sýna í hesum døgum, er í dyggiligari andsøgn til tað eyðmýkni, sum eyðkendi somu politikarar, tá teir bóðu um atkvøðuna frá okkum fyri sjei mánaðum síðani.

Loyvi mær at enda við orðunum hjá týska skalinum Friedrich Schiller – tó á donskum so øll skilja orðini – "Mod dumhed kæmper selv guderne forgæves"!

Í Niðaru Soylugørðum í Kladbak 1. Juni 2017-05-22